

Capítol 1

En què encara no es posa en marxa l'argument, sinó que només s'intenta que l'amable lector que no conegui el primer volum de la història, s'aproximi una mica a l'heroïna de l'argument.

Margarethe Maria Sackmeier, a qui diuen Gretchen, tenia quinze anys, els ulls d'un to gris profund com el de les pedres de riu, els cabells castany clar i un nas diminut de nadó. Feia un metre seixanta-sis centímetres d'alçada i pesava cinquanta-sis quilos. Si l'Uschi 1 i l'Uschi 2 (Uschi Meier i Uschi Kohl), que seien davant de la Gretchen a la classe, continuaven dient, quan es referien a ella, «Gretchen la grassa», era a causa de la lenta capacitat d'apreciació dels dos Uschis. Sí que és veritat que l'any passat la Gretchen estava grassa com una bola. Feia 6 centímetres menys i, en canvi, pesava 6 quilos més.

—Enguany, amb tantes preocupacions i disgustos, la pobra criatura s'ha quedat en els ossos —solia dir l'àvia Zwettler, que es deia així perquè vivia a Zwettl, movent el seu cap galtoplè entre amoïnada i trista. I el pare de la Gretchen assentia, sospirava i es queixava tot enfonsant la papada sobre el pit:

—Sí, sí, és una desgràcia! Tan prima com s'ha quedat aquesta nena; fins i tot podríem dir que està com un fideu. Si fins i tot un vent de força quatre tiraria per terra la nostra pobra Gretchen!

Per part seva, la Gretchen no es considerava «una pobra nena» ni li semblava haver passat un any ple de preocupacions i disgustos, ni que un vent de força quatre fos un perill per al seu equilibri.

—Està clar que estar prim és molt més sa que estar gras! Avui en dia això ho sap qualsevol persona mitjanament culta! —es defensava la Gretchen una vegada i una altra davant del seu pare i de l'àvia Zwettler, i també deia—: No sigueu tan cursis! Ja no vivim al segle passat. Hi ha un munt de pares que estan separats. És normal. I en comparació

amb el comportament d'altres carrosses, el circ que estan muntant el papa i la mama és un no res!

A l'àvia Zwettler la impressionaven molt aquests discursos. Tant el que deia com la manera de dir-ho, li desagradava una barbaritat.

—Però Gretchen, no parlis així! —es queixava—. Així no parla una nena com cal, Gretchen. Abans no parlaves així, Gretchen; la culpa la té aquesta vida trastocada que fas ara. T'estàs abandonant completament, Gretchen!

La vida «trastocada» que ara havia de fer la Gretchen i que, segons l'opinió de la seva àvia, l'havia portat a aquesta degradació social no era, de fet, la més corrent. Els pares de la Gretchen, un matrimoni conegut i lloat arreu com a modèlic i exemplar, s'havien separat després de tres mesos de discussions i baralles. Les discussions i les baralles havien sorgit perquè la mare de la Gretchen volia tornar a estudiar. Volia ser assistent social. No volia continuar sent una simple mestressa de casa. Però la veritat és que això era només un motiu més per a la separació. Quan els amics li preguntaven a la Gretchen per què s'ha-

vien separat els seus pares, la nena, si tenia un dia sincer, contestava:

Em sembla que ja no hi havia gaire amor entre ells. I se'n van adonar quan van començar a barallar-se tan sovint.

De totes maneres, després d'una baralla especialment dura, la mare de la Gretchen se'n va anar a casa de la seva amiga Marie-Luise i se'n va endur la Gretchen i la seva germana petita, la Mädi. El germà de la Gretchen, en Häschen, es va quedar amb el pare.

Des d'aleshores, la senyora Meier s'encarregava de tenir cura de la casa del pare. Hi anava quatre cops per setmana, i en quatre hores ordenava totes les habitacions i se sentia ofesa si aquest ordre no es mantenia fins l'endemà. I tots els divendres, intempestivament aviat, venia l'àvia Zwettler i cuinava, i fregia, i rostia, i congelava i després, cap al tard, se'n tornava a Zwettl.

—La Gretchen i la mare de la Gretchen i la Mädi i la Marie Luise i el seu fill Pepi —de la mateixa edat que la Mädi— se les havien d'arreglar sense una àvia i sense la senyora Meier. I per això, a casa

seva les coses anaven, segons el parer de l'àvia Zwettler, una mica de gairell. I quan la Gretchen es gratava la panxa, un tic que tenia gairebé des que va néixer, a l'àvia Zwettler l'assaltava la terrible idea que la seva néta pogués tenir àcars o puces o una erupció contagiosa.

—Perquè —deia l'àvia Zwettler— quan no hi ha ningú que s'encarrega de portar la casa, aquestes coses apareixen de seguida.

I, sens dubte, no existia a casa de la Gretchen ningú que es preocupés de debò per les feines domèstiques. La Marie-Luise treballava tot el dia com a assistent social, i a la tarda arribava a casa morta de cansament. La mare de la Gretchen anava tot el dia a escola, i com que no estava acostumada a estudiar, també arribava força esgotada. La Màdi i en Pepi, que acabaven de fer vuit anys, eren massa petits per a fer les feines de casa, llevat d'anar a llençar el cubell de les escombraries, i la Gretchen tampoc no en sabia gaire res, de les tasques domèstiques. Com se sol dir, no tenia sentit de la neteja. Si no li convenia, podia no adonar-se que una cosa estava bruta.

A la nova casa de la Gretchen, que l'avia anomenava «comuna», tampoc no hi havia molts de calés. La Marie-Luise no guanyava gaire com a assistent social, i la mare de la Gretchen no guanyava res. Rebia diners del pare de la Gretchen. El pare sempre feia veure que li donava enormes quantitats. La mare sempre feia veure que rebia únicament quantitats minúscules. Qui dels dos tenia raó, era una cosa que la Gretchen no podia decidir i, a més a més, tampoc no li importava. No sentia que li faltaven els diners. En tenia prou per anar al cinema o prendre un refresc, i per comprar-se de tant en tant un llibre o un disc. I com que no feia massa cas a la roba, als cosmètics, a la perruqueria, a la bijuteria o a la resta de foteses femenines, i que en els darrers temps sentia fins i tot aversió cap als dolços, no li faltava de res.

La veritat és que la Gretchen estava força satisfeta. L'única preocupació real que tenia era la situació del seu germà Hänschen. En Hänschen tenia tretze anys i estava gras com una bola de gelatina. I la fugida de la seva mare, de la Gretchen i de la Mädi, segons afirmaven amb molta seguretat els

adults, «no l'havia pas trastocat». La veritat és que, d'alguna manera, la cosa funcionava: endrapava grans quantitats de menjar que acompanyava amb llimonada; anava a escola; no suspenia res, i tampoc se'l veia realment trist. Però per a algú que conegués tan bé en Hänschen i que se l'estimés tant com la Gretchen, estava molt clar que les coses no li anaven gens bé.

—No li passa res de res. Simplement que rondina una mica de tant en tant —solia dir la Marie-Luise quan la Gretchen li comentava la seva preocupació per en Hänschen—. És la pubertat. Per a ell és angoixant el fet de ja no ser un nen, però encara no ser un home. Els passa a tots. A uns els dóna per ser grollers i a altres per fer-se esquerps. C'est la vie, Gretchen!

A la Gretchen aquesta explicació li semblava massa general i massa superficial. Però llevat de la Marie-Luise, no podia parlar amb ningú més sobre en Hänschen. Ben segur que el seu pare o l'àvia Zwettler haurien dit:

—L'única que en té la culpa és la teva mare. Això és el que passa quan hom s'emancipa dels

seus fills sense cap consideració. Un nen no es desenvolupa bé sense una família sana.

I amb la mare tampoc no es podia parlar d'en Hänschen. Estava enfonsada fins al coll en sentiments de culpa a causa d'en Hänschen. I ja podia la Marie-Luise repetir-li cent cops que en Hänschen s'havia quedat de manera voluntària amb el seu pare i que la mare no l'havia ni rebutjat ni repudiat. I que el nano podia venir a viure amb ella quan volgués. La mare de la Gretchen, malgrat tot, se sentia culpable.

—L'he abandonat —deia.

—No, ell no ha volgut venir amb tu —deia la Marie-Luise.

—L'he decebut —deia ella.

—A tots els nens els deceben els seus pares —deia la Marie-Luise.

—Però en Hänschen no ho superarà —deia ella.

—Això és el que tu et penses —deia la Marie-Luise— perquè durant anys t'han educat per ser una lloca.

La mare de la Gretchen estava convençuda que el seu fill s'havia quedat amb el pare per pura ràbia

i menyspreu cap a ella. I tampoc no es feia a la idea que a en Hänschen li poguessin anar bé les coses sense la seva mare.

—Ell sempre ha estat el que més em necessitava —deia.

—Si això fos cert, estimada Elisabeth —contestava aleshores la Marie-Luise— no vindria només un cop per setmana, sinó molt més sovint. I tampoc no es limitaria a seure i mirar com un badoc la televisió mentre endrapa cacauets. Si fos com tu dius, vindria a viure amb nosaltres. Al cap i a la fi, ja li ho hem ofert prou cops!

—Ell vol que jo torni a ser la que era abans —explicava la mare de la Gretchen davant d'aquestes rèpliques—. No s'acostumaria a viure amb la persona que sóc ara. —I quan tenia un dia especialment propens a sentir-se culpable, se li omplien els ulls de llàgrimes i afegia: —Pel pobre nano, és com si jo m'hagués mort.

Ja que la Gretchen patia massa en aquests habituals períodes materns de culpabilitat, no volia que augmentessin a causa dels seus propis pensaments respecte a la condició psíquica d'en Hänschen.

I els amics de la Gretchen tampoc no eren els interlocutors idonis en aquest cas. Els que no coneixien en Hänschen, passaven totalment del tema, i els que el coneixien, el trobaven, depenent del seu propi caràcter, divertit, repugnant, increïble o simplement gens interessant. Ningú li tenia prou estimació; ni tan sols la Gabriele, la millor amiga de la Gretchen.

—No t'enfadis amb mi —deia la Gabriele—. Aquest nano s'està convertint senzillament en un gras repugnant i tu no hi pots fer res. Al món n'hi ha un fotimer com ell!

—Però abans només era gras, no repugnant —deia la Gretchen—. Era amable, i llest i bo.

—Tots els repugnants han estat bons algun cop abans —va dir la Gabriele—, però en algun moment comencen a ser tal com seran en el futur.

A la Gretchen l'explicació li semblava força lògica, però el que no li semblava bé és que n'hi hagués prou. De vegades, sense motiu aparent, es despertava en plena nit i trigava molt en tornar-se a dormir.

Aleshores pensava en en Hänschen i es preguntava com podia ajudar-lo i no trobava resposta.

I sovint, en aquestes hores d'insomni, l'assetjava la sospita que si no podia dormir era perquè li mancaven els suaus i regulars roncs del seu Hänschen. Sempre havien tingut sobre ella un efecte tranquil·litzador i més relaxant que qualsevol bany ple d'essència de melissa.

A part de la preocupació per en Hänschen, la Gretchen tenia, naturalment, un parell de problemes més, però cap d'ells no era prou urgent com perquè se li aparegués en les hores d'insomni.